

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 30.6.2010
SEK(2010) 797 v konečném znění

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu

NAŘÍZENÍ RADY

o ujednáních o překladu pro patent Evropské unie

{KOM(2010) 350 v konečném znění}
{SEK(2010) 796}

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Posouzení dopadů doprovází návrh nařízení Rady o ujednáních o překladu pro patent EU.

1. VYMEZENÍ PROBLÉMU

Vynálezy mohou být v EU chráněny národními patenty udělovanými Evropským patentovým úřadem nebo vnitrostátními patentovými úřady. Neexistuje jednotný patent, který by poskytoval ochranu v celé EU. To vede k roztržitému patentovému systému.

Roztržitost způsobují vysoké náklady a složitost validace evropských patentů v jednotlivých členských státech. Může tvořit až 40 % celkových nákladů na patentování v Evropě. Například evropský patent validovaný v 13 zemích je více než 10krát dražší než patent ve Spojených státech nebo v Japonsku. Držitelé patentů proto obvykle omezují ochranu na několik členských států EU.

Vysoké náklady na validaci pramení z vnitrostátních požadavků na předkládání překladů v úředních jazycích zemí, kde se žádá o ochranu:

- Náklady musí být hrazeny specializovaným překladatelům patentů. Za stránku překladu patentu v obvyklé délce 20 stran se v průměru účtuje 85 EUR.

- Poplatky si účtují patentoví zástupci za služby spojené s překladem, např. za to, že jednají jako zprostředkovatelé mezi držitelem a vnitrostátními patentovými úřady, za správu a ověření překladů a za zajištění souladu s vnitrostátními zákony. Tyto poplatky se pohybují asi mezi 150 až 600 EUR za validaci.

- Některé vnitrostátní patentové úřady účtují oficiální poplatky za zveřejnění překladů v rozmezí 25 až 400 EUR.

Následují příklady typických nákladů na validaci evropského patentu o 20 stranách uděleného v němčině:

- pro Německo, Francii a Spojené království žádné náklady, jelikož zde neplatí žádné požadavky na validaci;
- pro 6 členských států EU více než 4 500 EUR;
- pro 13 členských států EU téměř 12 000 EUR.

Vysoké náklady na validaci a složitost vedou k tomu, že evropský patent je validován v průměru v 5 členských státech EU. Průměrný počet validací se za posledních 15 let snížil, zatímco počet smluvních států Evropské patentové úmluvy se zvýšil ze 17 na 37. Míra validace je velmi vysoká ve třech největších členských státech EU. V roce 2003 bylo 95 % všech patentů udělených Evropským patentovým úřadem validováno v Německu, 80 % ve Francii a 75 % ve Spojeném království. Naopak v jiných členských státech je validováno méně než 40 % evropských patentů.

Nízký počet validací vede k roztržitosti systému patentové ochrany v EU, což má nepříznivé účinky na fungování vnitřního trhu. Jednotlivé členské státy stavějí z patentových práv „hranice“, čímž snižují komerční hodnotu patentovaných vynálezů a omezují

přeshraniční činnosti, a obchodní příležitosti tak zůstávají nevyužity. Naopak patent EU by poskytl ochranu v celé EU.

Ve snaze snížit náklady na překlad došlo k určité reformě. Dne 1. května 2008 vstoupila v platnost Londýnská dohoda pro 14 smluvních států Evropské patentové úmluvy, které se dohodly, že se zcela nebo částečně obejdou bez požadavků na překlad. Ve 4 členských státech EU (DE, FR, LU, UK) byly náklady na validaci zcela zredukovány. V dalších 6 členských státech (DK, LV, LT, NL, SE, SI) musí být poskytnuty překlady *nároků*. 17 členských států EU však není smluvní stranou Londýnské dohody a vyžaduje překlad celého patentu do svých úředních jazyků. Ačkoliv Londýnská dohoda snížila náklady, různé postupy validace by mohly posílit selektivní postupy držitelů patentu. To má nežádoucí účinky na fungování vnitřního trhu:

- Hrozí, že lokalizace patentové ochrany v několika členských státech povede ke koncentraci investic do výzkumu a vývoje a převodu technologií. Nízká patentová činnost v jiných členských státech bude mít pravděpodobně dominový efekt na výzkumnou a vývojovou činnost a na inovace, což se zejména dotkne malých a středních podniků (dále jen „MSP“). To posiluje strukturální rozdíly v EU a ovlivňuje celkovou konkurenceschopnost.
- Co se týče vymáhání patentů, vstoupí-li zboží do EU členským státem, kde patent neplatí, nemohou se držitelé práv požadující zadržení zboží podezřelého z porušování patentu opírat o celní kodex EU. Toto zboží pak může obíhat na vnitřním trhu.

2. SUBSIDIARITA

Vytvoření evropských práv duševního vlastnictví, která zajistí jednotnou ochranu v EU, a související pravidla pro používání jazyků jsou stanovena článkem 118 Smlouvy o fungování EU. Pouze EU má nárok jednat o vytvoření jednotného patentu EU a o jeho překladatelském režimu.

3. CÍLE

Dne 3. března 2010 přijala Komise strategii Evropa 2020, která stanoví tři vzájemně se posilující priority: inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. První z těchto priorit vyžaduje posilování znalostí a inovací jako stimulů budoucího růstu. Klíčovým prvkem je zde zlepšení rámcových podmínek pro inovace v podnicích, včetně vytvoření jednotného patentu EU a zvláštního soudu pro patenty. Poskytne-li patent EU jednotnou ochranu patentových práv na vnitřním trhu,lepší se podmínky pro investice do výzkumu a vývoje, zejména v regionech s podprůměrnou inovační činností. To by mělo usnadnit dosažení cíle investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP, který strategie Evropa 2020 potvrdila.

Konzultace se zainteresovanými stranami, zejména široká konzultace o budoucí patentové politice v Evropě v roce 2006, ukázaly, že vytvoření patentu EU by mělo vnitrostátním i evropským patentovým systémům dodat na významu. Patentová ochrana by měla být dostupnější pro všechny evropské podniky, včetně MSP. Ujednání o překladu tedy musí být:

- i) cenově výhodná (aby byla zajištěna konkurenceschopnost s patentovými systémy v jiných významných světových ekonomikách),

- ii) zjednodušená (aby byly vyváženy technologické informace potřebné pro inovační podniky a náklady),
- iii) právně bezpečná (aby se zabránilo nejistotě, zda překlady mají právní účinek).

4. POLITICKÉ MOŽNOSTI A ANALÝZA JEJICH DOPADŮ

4.1. Úvod

Všechny analyzované varianty vycházejí z těchto zásad:

1) Centrální předkládání překladů a elektronické zveřejňování. Při udělení patentu by veškeré požadované překlady měly být centrálně předloženy Evropskému patentovému úřadu, který bude pověřen elektronickým zveřejněním patentu EU a veškerých překladů nároků. To samo o sobě přinese značné snížení nákladů a zjednodušení v porovnání se současnou situací.

2) Automatické strojové překlady. Manuální překlady předkládané při udělení doplní automatické strojové překladatelské programy pro patentové dokumenty. To zlepší šíření technologických informací pro výzkumné pracovníky a dodá patentu EU mnohojazyčný charakter. Automatický strojový překlad umožní uživatelům přístup k patentovým přihláškám, jakmile budou zveřejněny Evropským patentovým úřadem. Automatické strojové překlady by byly bezplatné a pouze informativní bez právního účinku.

3) Úplný překlad v případě sporu. V případě sporu, který se týká patentu EU, poskytne držitel patentu na své náklady a na žádost údajného porušovatele úplný překlad do úředního jazyka členského státu, ve kterém došlo k údajnému porušení nebo ve kterém má údajný porušovatel bydliště. Odhaduje se, že předmětem sporu se stane méně než 1 % všech patentů.

4) Náhrada nákladů. Přihlášku patentu EU lze podat v jakémkoliv jazyce. Pokud tento jazyk není úředním jazykem Evropského patentového úřadu, musí být ve lhůtě pro zpracování přihlášky poskytnut překlad. U žadatelů, kteří sídlí nebo vykonávají svou hlavní pracovní činnost v členském státě, jehož úřední jazyk není úředním jazykem Evropského patentového úřadu, ponese náklady na překlad systém.

Zpráva o posouzení dopadů se zabývá těmito variantami:

Základní scénář – žádný návrh ujednání o překladu pro patent EU.

Varianta 1 – patenty EU jsou zpracovávány, udělovány a zveřejňovány v angličtině.

Varianta 2 – patenty EU jsou zpracovávány, udělovány a zveřejňovány v jednom ze tří pracovních jazyků Evropského patentového úřadu; nároky jsou překládány do ostatních dvou pracovních jazyků.

Varianta 3 – patenty EU jsou zpracovávány, udělovány a zveřejňovány v jednom ze tří pracovních jazyků Evropského patentového úřadu; nároky jsou překládány do ostatních čtyř nejběžnějších jazyků EU.

Varianta 4 – patenty EU jsou zpracovávány, udělovány a zveřejňovány v jednom ze tří pracovních jazyků Evropského patentového úřadu; nároky jsou překládány do všech úředních jazyků EU.

Analýza politických možností se soustředí na hlavní hospodářské dopady ujednání o překladu pro patent EU. Patří sem uživatelé patentového systému (obecně a zejména MSP), inovátoři obecně, uživatelé patentových informací a odborné služby spojené s překlady.

4.2. Základní scénář

Nenavrhně-li Komise nařízení o ujednáních o překladu pro patent EU, nemůže nikdy existovat. Tento přístup by byl v rozporu se závěry Rady ze dne 4. prosince 2009 a se strategií Evropa 2020. Tato varianta by neřešila vysoké náklady způsobené požadavky na překlad a validaci v současném evropském patentovém systému. Zachovala by také roztržitost systému a omezovala by fungování vnitřního trhu.

Náklady na překlad by mohly být nižší, kdyby více členských států přistoupilo k Londýnské dohodě. I kdyby k Londýnské dohodě přistoupily všechny členské státy, nákladná pravidla pro používání jazyků pro evropský patent by přetrvávala, neboť překlady patentových nároků stále vyžadují vnitrostátní zákony.

4.3. Varianta 1

Tato varianta by jako jazyk řízení pro patent EU používala angličtinu a nevyžadovala by žádné další překlady. Dopad na významný podíl uživatelů patentového systému v Evropě by byl příznivý. Uživatelé, kteří podávají evropské patentové přihlášky v angličtině, by již při udělení nemuseli překládat nároky do francouzštiny a němčiny. Varianta 1 by však měla nepříznivý dopad na mnoho uživatelů, kteří v současnosti podávají evropské patentové přihlášky ve francouzštině a němčině. Kolem 48 % všech přihlášek z Evropy je Evropskému patentovému úřadu předkládáno ve francouzštině nebo němčině.

Varianta 1 by změnila stávající trojjazyčný režim Evropského patentového úřadu pro patentové přihlášky EU. Veškerá písemná i ústní komunikace týkající se udělení a námitkového řízení na Evropském patentovém úřadě by probíhala v angličtině. Společnosti, které v současnosti přihlašují evropské patenty ve francouzštině nebo němčině, by musely provést významné změny, aby mohly podávat patentové přihlášky EU. Pokud by došlo k odstranění pružnosti současného systému využívaného mnoha podniky EU, mohla by mít varianta 1 dopad na celosvětovou konkurenceschopnost evropského průmyslu, zvláště u MSP. Patent EU tak nemusí přinést očekávané výhody, jelikož evropské společnosti, které v současnosti na Evropském patentovém úřadě nepoužívají angličtinu, by jej mohly málo využívat.

Nepříznivý dopad by tato varianta měla i na jiné skupiny, včetně uživatelů patentových informací a poskytovatelů odborných služeb spojených s překlady. Těžili by pouze překladatelé, jejichž mateřským jazykem je angličtina, jelikož všechny přihlášky a procesní dokumenty pro patenty EU by byly v angličtině.

4.4. Varianta 2

Tato varianta odpovídá současnému režimu podle Evropské patentové úmluvy, kdy řízení probíhá v jednom ze tří pracovních jazyků. Při udělení patentu EU by držitel patentu poskytl Evropskému patentovému úřadu překlad nároků do ostatních dvou pracovních jazyků. Překlady nároků by neměly právní účinek.

Dopad na uživatele patentového systému by byl příznivý. Všechny požadavky na překlady a validaci po udělení by byly odstraněny, což by přineslo významné snížení nákladů a

zjednodušení. Náklady na překlad by činily asi 680 EUR na patent. To odpovídá minimálním nákladům na překlady nároků předkládané při udělení evropského patentu. Na rozdíl od varianty 1 by varianta 2 neměla vliv na pravidla Evropské patentové úmluvy pro používání jazyků.

Tato varianta by přinesla výhody většině skupin, včetně všech uživatelů patentového systému, MSP, inovátorů obecně a uživatelů patentových informací. Odstranění požadavků na překlad po udělení by mělo nepříznivý dopad pouze na poskytovatele odborných služeb spojených s překladem.

4.5. Varianta 3

Před udělením patentu EU tato možnost dodržuje současný režim pro evropské patentové přihlášky. Při udělení by nároky byly přeloženy do ostatních čtyř nejběžnějších jazyků EU (tj. do ostatních dvou pracovních jazyků Evropského patentového úřadu a do ostatních dvou nejběžnějších jazyků EU, a to do italštiny a španělštiny).

Varianta 3 by díky výraznému zjednodušení a snížení nákladů měla na uživatele patentového systému v Evropě příznivý dopad. Přímé náklady na překlad by činily asi 1 360 EUR na patent.

Varianta 3 povede k vyšším nákladům žadatelů na patent, ale zůstává pro uživatele patentového systému a inovátory obecně cenově dostupná. Příznivý vliv na uživatele patentových informací by spočíval v dostupnosti nároků v nejběžnějších jazycích EU. Dopad na poskytovatele odborných služeb by byl nepříznivý, ale méně než v rámci varianty 2.

4.6. Varianta 4

Varianta 4 odpovídá společnému politickému přístupu ze dne 3. března 2003. Patent EU by byl zpracován, zveřejněn a udělen v jednom ze tří pracovních jazyků Evropského patentového úřadu. Při udělení by držitel patentu poskytl překlad nároků do všech požadovaných úředních jazyků EU.

Tato varianta by vytvořila patent EU s vysokými náklady na překlad, které by vyvážily výhody jednotného titulu EU. Překlady nároků do ostatních 20 jazyků, které v současnosti vyžadují členské státy EU, by činily asi 6 800 EUR na patent.

Zainteresované strany společný politický přístup jednoznačně odmítly vzhledem k neuspokojivým ujednáním o překladu. Uživatelé patentů, zejména MSP, zřetelně uvádějí, že tato varianta pro patent EU by byla příliš drahá. Museli by předložit a řídit množství překladů v omezené lhůtě. Navíc by se musela přijímat rozhodnutí, která se dotýkají jednotného charakteru patentu EU, například když by nebyl předložen překlad do jednoho jazyka.

Odhlédneme-li od těchto nepříjemností, kdyby překlady byly k dispozici velmi brzy, byly by patentové informace dostupnější v mnoha evropských jazycích. Také poskytovatelům odborných služeb spojených s překlady by tato varianta přinesla prospěch za předpokladu, že by byl takovýto drahý patent EU využíván. Rovněž může existovat nedostatek specializovaných překladatelů patentů pro některé jazyky.

5. SROVNÁNÍ MOŽNOSTÍ

Ačkoliv se varianta 1 jeví jako zjednodušené a cenově výhodné řešení, vedla by k významné změně současného systému Evropského patentového úřadu, který poskytuje pružnost v jazycích řízení. V důsledku přechodu pouze na angličtinu by se většina evropských žadatelů (kteří používají francouzštinu nebo němčinu) mohla zdráhat přihlásit patent EU.

Proto by byla vhodnější varianta 2, neboť zachovává úspěšný lingvistický režim Evropského patentového úřadu před udělením. Tato varianta je také cenově výhodná, zjednodušená a právně bezpečná.

Pětijazyčný systém varianty 3 by byl stejně zjednodušený a právně bezpečný jako varianta 2, ale kvůli vyšším přímým nákladům na překlad by byl mnohem méně cenově výhodný.

Tím, že varianta 4 vyžaduje překlad nároků do všech úředních jazyků EU, by uživatelům systému vznikly značné finanční náklady a rizika. Tato varianta by nebyla cenově výhodná, zjednodušená ani právně bezpečná.

6. MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ

Cílem patentu EU je zlepšit podmínky pro inovace v Evropě. Inovační činnost měří iniciativa INNO-Metrics, která zahrnuje evropskou tabulku inovačních ukazatelů a Eurobarometr. Také strategie Evropa 2020 se zavazuje vyvinout nový ukazatel pro sledování inovací.

Patent EU by měl existovat společně s evropskými a vnitrostátními patentovými systémy. Proto by měly být sledovány úrovně patentování zveřejňované patentovými úřady, aby se zajistilo, že tyto možnosti uspokojují potřeby inovátorů včetně ujednání o překladu.